

QUINZENARIO AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 29 ABRIL DE 1905

NÚM. 6

La redacció no respón dels treballs firmats.

Los originals no 's retornan.

Redacció y Administració

PLASSA PERPINYÀ, 14

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 0'75 ptas.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts pe' las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias relligiosas, políticas y socials.—(Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

NACIONALISTAS

La important y democrática associació «Catalunya Federal» donant una proba de gran patriotisme, sens perjudici del seu ideal republicà, en la última Junta General ó Assamblea, va acordar per unanimitat declarar-se francament nacionalista. En armonia ab aquesta falaguera declaració, acordá també que «sempre que las circunstancias portessin á «Catalunya Federal» á solicitar el sufragi del poble català á favor de determinats candidats pera càrrechs públics, adictes á la seva significació política, será ab la sola condició de nacionalistes, y per tant absolutament impossibilitats de intel·ligenciar-se ab els elements que no tinguin per cosa essencial l' autonomia de Catalunya.»

No cal dir lo que 'ns plauhen aquestas manifestacions tant en consonancia ab nostre modo de sentir y de obrar, manifestacions que si tinguessin la deguda imitació per part de la gran massa obrera republicana de Catalunya, donarien molt que fer y que pensar á n' els manegejadors de la meseta, á n' els amos y senyors del tinglado despòtich-centralista que fan de nostra Patria un feudalisme.

Que 's desengahyin els obrers catalans y totas las societats y agrupacions radicals ó conservadoras que fan vida activa á Catalunya, que mentres no 's decla-

rin nacionalistas, mentres no fassin professió de fé manifestament autonomista, no serán més que factors inconcients del centre en contra d' ells mateixos, no farán altre cosa que llepar la tralla que un dia y altre dia 'ls flagella la cara ab tot descaro, no farán res més que donar forsa ab la propia seva ma á la colosal màquina pneumática que temps ha ve fent el búit en tot lo que 's refereix á industria, comers, riquesa y llibertat de Catalunya. 'S necessita estar enecat pel fanatisme ó per la ignorancia més deplorables pera no compèndrer que de cap manera podem esperar cap be ni moral ni material per nostra Patria, de tot aquest gran número de gent forastera que predica ideas més ó menos radicals. Gent forastera que no ha nascut ni viu á Catalunya, gent forastera que no coneix ni 'l caràcter ni las necessitats del nostre país, gent forastera que ha alcançat un acta de diputat á Corts per població catalana y no te escrupol en votar d' acòrt á la supressió de l' Escola Normal de Girona pera posarla á Madrid, que no te escrupol y fins ne fa qüestió d' honor y de gabinet el votar una subvenció de dos milions de pessetas al Ajuntament de Madrid, privilegi irritant pera totas las demás capitals de provincia y fins per tots los demás ajuntaments que tenen iguals drets. ¿Es que aquesta gent forastera, que predica democràcia y llibertat, entén que es correspondre dignament á la ostentació y representació que l' hi han otorgat cata-

lans inconscientment, suprimint las pocas y mesquinas fonts de ingressos que quedan á Catalunya? ¿Es que aquesta gent forastera que ostenta tan dignament la representació de poblacions y districtes catalans, creu que aquestos son de pitjor condició que 'ls de Madrid? ¿Es que som d' una rassa inferior? Aixís ho deuen compèndrer quan d' aquesta manera procedeixen.

Es indispensable que 's convensin els catalans que solsament baix la bandera de l' Autonomia se pot fer feyna profitosa per nostre país. Es necessari que estiguin fermament persuadits de que unicament abrassats ab coratje á l' arbre salvador del Nacionalisme, treballarán per l' engrandiment y la prosperitat de la terra catalana. Dintre 'l Nacionalisme hi han els homes de bona fé, entusiastas de la llibertat y del progrés dels pobles, dintre 'l Nacionalisme hi han els apòstols de las reinvidicacions catalanas, que desitjan el nostre benestar y la nostra felicitat, que desitjan ferla rica y portarla pel camí de la legalitat al seu expandiment, á la seva digna representació devant del mon civilisat. Seguimlos, y seguintlos arribarem junts al triomf de las nostras justas aspiracions.

M. A.

L' IMPOST DE CONSUMS

Pecan en general los partits polítichs de preocuparse exclusivament d' abstractes idealismes y deixar sense solució, ni en las hipotéticas afirmacions del seu programa, los problemas que de una manera més immediata é ineludible, encare que potser no tant trascendental, afectan á la vida y al progrés material de las naciones. D' aquestos últims es lo difícil problema del impost de consums, de la manera de ferlo efectiu, suprimirlo ó sustituirlo, armonisant ab lo general interés l' interés de tots y cada un dels homes.

L' impost es sempre una limitació de la riquesa individual, y per lo tant ha de reunir certas condicions que 'l justifiquin.

Los organismes polítichs, concreció de certs grups socials, tenen funcions de la vida colectiva de que no poden desatendre, y per lo tant se veuen obligats á realisar gastos que sols poden subvenir prenent una part de la riquesa individual, cuan los béns públichs y 'ls serveys retribuïts no cubreixen ab sos rendiments los gastos de carácter general.

Té l' Estat fins á cumplir donchs necessita medis per atendrels. Igual pot dirse del Municipi, la Comarca, la Provincia ó la Regió. Aquestos medis poden obtenirse mediant los impostos ó contribucions. Pot distingirse l' impost de la contribució, encare que s' usin indistintament aquestos dos termes. Tot impost es contribució, pro no tota contribució es impost. Aquest es sempre obligatori, aquella pot ser voluntaria. Obligarse á contribuir ab certa quantitat per fundar establiments de beneficencia ó ensenyansa públichs dona lloch á una contribució, no á un impost. Contribució es la part de riquesa personal ó de riquesa económica que 'ls particulars aportan per satisfere las necessitats colectivas. Impost es tota carga que pesi sobre 'ls ciutadans.

Com los demás drets, lo de propietat no es absolut sino que ha de ser condicionat pera la existencia social.

Lo dever de contribuir deriva generalment de la residencia, no de la ciutadania; la major part d' impostos afectan indistintament á nacionals y extrangers.

Las contribucions han de reunir condicions de justicia: (ser necessarias, útils, equitativas y beneficiosas). Condicions económicas: (que no mermín lo capital, que no destrueixin las fonts de producció ni la dificultin, que siguin reduïdas, y que 's recaudin oportunament). Condicions hisendísticas: (que siguin calculables, que no fallin frecuentment, y que sigui fácil y económica la seva recaudació).

Serveixen de base pera la imposició:

las personas, las cosas y las acciones; per rahó de las personas (capitació, tant per cap), per rahó de las cosas (consums), per rahó de las acciones (timbre en las escrituras, giros, actes de Borsa).

Pot tenirse en compte per establir la cuota contributiva 'l capital ó la renda.

Los procediments contributius buscan la verdadera igualtat en la imposició. En aquest concepte la contribució pot ser: fixa (tant per ciutadà independentment per cada fortuna), proporcional (tant per unitat de riquesa), y progresiva (augment del tant per unitat á mesura que aumentan las unitats de riquesa); per la fixa qui tingui 6 pagarà com qui tingui 1, per la proporcional 6 vegadas més que 'l que te 1, per la progresiva qui sigui 6 vegadas més rich que un altre pagarà, per exemple, 32.

Las contribucions són directes si afectan immediatament á qui ha de satisfere las (territorial, industrial, cédulas), é indirectes si afectan á qui ha de pagarlas per mediació de un que pot anomenarse contribuyent immediat (consums, aduanas).

Per la forma 's divideixen en contribucions: personals (servey militar, las prestacions personals y certs càrrechs públichs); en especie (alotjaments, bagatjes, antes los delmas), en metálich, consums, etc.).

Obligatorias (cédulas), y voluntarias certs càrrechs y los impostos que siguin ineludibles per pesar sobre necessitats facticias ó adquiridas.

La contribució de consums es: obligatoria, indirecte, en metálich y per rahó de las cosas. Aparen ment es proporcional en realitat, es fixa per la classe de productes que agrava.

Resulta odiós l' impost de consums, per desigual, per afectar als elements de vida indispensables, y per las dificultats que oposa al lliure comerç. S' ha dit que es un impost homicida, ja que privar ó dificultar l' adquisició de lo que es indispensable per la subsistencia es fer imposible la vida. La exacció dels drets de consums te tots los inconvenients del impost d' Aduanas sense reunir las ventatjas que accidentalment pot reunir aquest últim tribut.

A pesar de la tarifa especial sobre determinats productes en las ciutats importants, á pesar d' haberhi tipos diferents de gravamen segons lo número d' habitants de cada població, y á pesar de que las demarcacions municipals están divididas en tres zonas pera fer la clasificació, aixó es, en casco ó conjunt de la població agrupada, *radii* ó espay comprés desde las murallas ó última casa de la població hasta 1,600 metres de distancia, y l' *extrerradii* ó restant terme municipal, á pesar de totas aquestas gradacions que la ley ha establert per fer equitatiu l' impost, sempre resulta que hi ha una gran desproporció entre la ca-

si total quantitat ab que tots los ciutadans contribueixen per consums, y la suma de satisfaccions que poden permetrers, ja que l' impost, que sols se refereix á certs consums, no á tots, grava, á propòsit, las materias d' us més general, ab lo que tots venim á pagar igual cuota. Las classes humils, á falta de millor alimentació, doblan lo consúm de lo indispensable, ab lo que s' igualan, com á contribuyents, ab las clases potentadas. Per tot lo qual pot dirse del impost de consums que, además de inhuma y homicida, es injust perque grava igualment á fortunas monstruosament diferentes.

(Acabará.)

LAS PEDREGADAS EN LO VALLÉS

Las pedregadas en lo Vallés causan grans perjudicis á la flora y fauna desde l' Abril fins á derrers de Setembre. Al principi, Abril y Maig, baix lo volum de nissos més ó menys granats, á las que se 'ls dona lo nom de calamarsa. Pujant la temperatura, Juny, Juliol, Agost y Setembre, baix lo volum y forma de confits, avellanas, arrivant á vegadas comous de colom, aquestas se 'ls dona lo nom de pedra.

Quan cau pedra sola 's diu: pedregada seca: quan ab pluja: barrejada ab aigua. La seca perjudica més que la barrejada ab aigua.

La calamarsa, en lo Abril y Maig, es la causa de las glassadas que tan perjudican en lo Vallés la vinya, cereals, lleguminosas y patateras.

PUTNS AHONT SE FORMAN

Las pedregadas en lo Vallés se forman en los núvols tempestuosos que s' apilan en las vessans de la cordillera que tanca lo seu horisó desde O. NO., N. y NE., essent los noms de algunas de las montanyas que la forman: Monserrat, Sant Llorens del Munt, Farell, Sant Sadurni, Bertí, Puiggraciós, Tagamanent y Montseny. Va seguint formantse pedra en los citats núvols per tots los punts del Vallés que passau, arrastrats per lo vent dominant durant la tempestat.

CAUSAS QUE ORIGINAN SA FORMACIÓ

Cinch son las causas que originan la formació de la pedra en lo Vallés:

- 1.ª Lo vapor d' aigua.
- 2.ª Las montanyas citadas ab lo bosch alt y baix que contenen.
- 3.ª Lo vent.
- 4.ª La electricitat.
- 5.ª Lo calórich.

LO VAPOR D' AIGUA

Prové de la evaporació constant del terrer vallessá, de sas aigües vistas y de dins la terra, de la vegetació y la que li portan los vents principalment la marinada y llevant. Aquestos vapors unintsos atoms, forman moléculas, gotetas visibles, boiras flotants en la atmósfera: donantlos los fisichs lo nom de cúmuls; los que reunintse en las vessants de las montanyas citadas forman los nimbus, circus-cúmuls-estratus: dels que 'n provenen los nomenats en fisica núvols tempestuosos una vegada saturats d' electri-

citat y reuneixen las demás circunstancias que més endavant descriurem.

LAS MONTAÑAS

Essent los núvols cossos flotants en la atmósfera, qu' s' mohuen segons l' impuls del vent que impera, al trovar la cordillera citada minvan sa velocitat; retrocedeixen: van arrivantne d' altres, y per ensopegar los que retornan, los que están com aturats al seu redós y per lo foch de la mateixa van engroixintse: podentse assegurar que ella es una causa poderosa pera que al un costat vallesá se desentrotllin los núvols tempestuosos.

(Continuará.)

VETLLADA

an el local de la Associació catalanista
"BRUNIQUER"

En l' espayós local de la Associació *Bruniquer* se va efectuar segons estava anunciat, una vetllada poliùch-literaria, el passat diumenge 24 del corrent á las tres de la tarde. Tan important acte va resultar sério y falaguer, y de molt profit pera la causa de las reinvidicacions catalanas.

Declarada oberta la festa pel Sr. Vendrell, el Sr. D. Francisco Gurri de l' Associació *Bruniquer*, de la manera magistral que sab ferho y l' caracteriza, recitá una bonica prosa que fou saludada ab grans aplausos. Seguidament parlá el soci D. Cebriá Bautista, qui llegí altre inspirada poesia original del inteligent escriptor nacionalista D. Joaquim Robau. Parláren á continuació els joves Srs. Comas (Trinitat), Fontdevila y Canal recitant tots travalls pertinents al acte, d' un fondo marcadament catalanista, científich y literari, siguent molt aplaudits. El jove Sr. Clapés llegí una alocució d' un entusiasta nacionalista que no pogué assistir á la festa, alocució plena de conceptes enérgichs y patriòtichs que fóren molt celebrats. El Sr. Guardiola llegí una ressenya del regnat de Felip quint y las sevas tristas consecuencias, la cual fou molt aplaudida. Parlá tot seguit lo senyor Vendrell, llegint un acabat treball saturat de doctrina nacionalista y sabis consells, que revelan en son autor un coneixement complert de la cuestió catalana. Al acabar s' el saludá ab forts aplaudiments. Lo Sr. Canal presentá una série de cuadros trets de la realitat, que foren molt celebrats plens de xistos y patriotisme. El Sr. Fontdevila torná á parlar presentant y desentrollant un estudi profund y enérgich respecte á catalanisme y federalisme, que va ser aplaudit ab justicia. El Sr. Gurri á continuació feu un sensat parlament y á l' hora recitá dos poesias, escoltadas ab gran entusiasme, siguent ovacionat.

Inmediatament se doná per acabada la vetllada, sortint la concurrència molt satisfeta.

El local se vegé honrat ab l' assistència de varias senyoras y xamosas senyoretas.

IVISCA CATALUNYA!

Quin goig fan los camps verdosos [que jolius los blats creixent! contempleu, que 'n son d' hermosos mentres grosos se van fent.

La llevar un temps sembrada ben feconda n' ha sigut, cuan la terra es trevallada frúits nos dona, fins l' axut.

Los miro á la matinada y m' semblant engalanats cuan vivificant rosada de perlas els ha daurats.

Y ab l' escalf de la natura de verts, prenen color d' or y eixa daurada planura com l' alegra 'l nostre cor.

Eix conjunt ¡ay! m' extasia es per mi una marevella y fins Natura 'l premia y eix premi n' es la rosella.

Com lo blat jo ne voldria que fóssim los catalans com l' espiga en la masia quan ajunta los seus grans.

Y aixó promte lograrém si en eixa terra estimada fem de bon gra una sembrada que grat fruit recullirem.

Lo gra 'n deu ser nostra idea que tots debém predicá la mareta al fill qu' cria y en la trona el capellá.

No diguém muira Castella al contrari qu' visca anys una regió també es ella per lo tant tots som companys.

Y ab germanor enllasadas las regións, ne vindrá 'l día que veurém totes plegadas la volguda Autonomia.

Jo en somnis he vist hermosa y á mi se m' ha aparegut Catalunya arrogant, briosa portant damunt un escut.

En ell hi he vist pintadas las quatre barres de sang ¡oh! si las quatre ditadas Ensenya de eix poble franch.

Y he sentit com m' he parlaba ab energia y valor de quin modo m' animaba com bategaba el meu cor.

Catalans, deya en eix somni apa valents, desperteu que la Deua Autonomia per' lla en l' horisó ja es veu.

L' aranya del Centralisme una tela está teixint ahont moren ofegadas las regións que están dormint.

Batalleu ab energia que bulli la sang al cor y no está llunyá lo día de veure aqueix poble fort.

Siga nostre lema ¡Avant! sempre avant y Autonomia y aixis ne veureu un día Catalunya triomfant.

Y en la casa de la vila llavors hi podrém is-á la bandera de la Patria ¡Visca 'l poble Catalá!

ANONIM.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

Per un descúit involuntari deixárem de consignar la setmana passada, que hem rebut y establert el cambi, ab el periòdich *L' Autonomia*.

La suscripció portada á terme per dos entusiastas catalanistas ab lo fi caritatiu y humanitari de obsequiar ab un dinar extraordinari als pobres assilats, va alcançar la xifra de 60 pessetas. Aquesta cantitat íntegra

va ser entregada al Hospital. Del dinar van quedarne molt contents els assilats.

Segons ens comunican, s' está trevallant activament pera celebrar en terme pròxim, un meetig catalanista á Mollet del Vallés, organiat per la Associació catalanista *Bruniquer*, d' acort ab els elements nacionalistas d' aquella vila y ab la cooperació d' importants oradors de la capital de Catalunya.

Organiat pels elements radicals del nacionalisme catalá, se celebrará demá diumenge á las deu del dematí, un meeting de propaganda en el teatre del Retiro, de Tarrasa, prenenthi part entre altres, els oradors senyors Gibert, Bonhome, Roig y Pruna, Manau, Bonet, Llorens y Llangort. El meeting promet tenir extraordinaria importancia. JUNY completament identificat ab aytal acte, hi envia la més coral y entusiasta adhesió.

Corre per aquesta vila una vella perfidiosa que 's dedica á la cásca de criadas, comissionada, segons sembla, per alguna casa de Mataró, puig totes las que pot conquistar las envia cap aquella ciutat. Pera sustreurer de la casa ahont serveixen á las minyonas, emplea diferents procediments no gayre de bona lley.

Cridém l' atenció del públich pera que no 's deixi encisar per la moderna sibila, y en particular de las noyas de servey á fi de que vagin alerta y no 's deixin seduhir pels cants d' aquesta sirena.

En un article titulat "Ma política, mos principis", del President dels Estats-Units, reproduhit per casi tots els periòdichs del Nort-América, s' hi exposan las següents doctrinas que trasmetém á n' els *inconsútils* y á tots aquells que sols troben bó lo d' *allende*, despreciant tot lo qu' es de casa: "Existeix un gran número de personas que consideran el patriotisme com una virtud egoista y se esforsan, ab las sevas débils energias, en inculcar una especie de cosmopolitisme, agua y llet (*milkand water*). Aquets pobres diables no han sigut may homes de carácter fort, ni de personalitat determinada, y ni tant sols mereix consideració la tesis que defensen. Passi que pretinguin alguns reformadors que en temps á esdevenir, el patriotisme, com la costum del matrimoni monógam, se transformi en virtud inútil y rancia, pero en el present, l' home que estima á n' els demás paissos tan com al seu es un membre tan perjudicial á la societat com el que estima á totes las donas com á la seva propia. L' amor al país es una virtud elemental que va sempre junt ab l' amor á la familia, ab la honradesa y l' valor.

El membre útil de la confraternitat de las naciones, es la nació que més saturada está de la idea nacional, y que realisa els seus drets com á nació, y 'ls debers respecte als seus propis ciutadans. Aixó de cap manera resulta incompatible ab un escrupulós respecte á n' els drets de las altres naciones, y ab el desitj de posar rémey á n' els mals dels pobles que sofreixen."

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA

CARRER DE BARCELONA, 13

GRANOLLERS

Se facilitan **MOTORS DE GAS**
REPRESENTACIÓ
 de las modernas **ESTUFAS DE GAS**
"Clamont"

Com prova convincent de ser la **ESTUFA** mes **HIGIÈNICA** y **ECONOMICA** que 's coneix pera la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa pera escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
GRANOLLERS

L' Aixarop FINA
BROMURAT

Remei segur pera la curació de las malalties **NERVIOSAS** y **DEL PAHIDOR**.

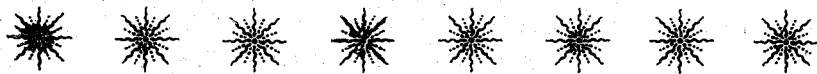
Premiat en la Exposició Universal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y drogueria de J. Cardelús

◉ **IMPREMPTA** ◉

D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9.-GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

DISPONIBLE

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de subscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts